

Den offentlige konkurrence skal styrkes med 60 mia. kr. i 2025

AF MARKEDSCHEF, JAKOB SCHARFF, CAND.SCIENT.ADM. CHEFKONSULENT MALTHER MUNKØE,
 CAND.SCIENT.POL., KONSULENT MALENE JÆPELT, CAND.SCIENT.POL.

RESUMÉ

Regeringen er på vej med en 2025-plan for dansk økonomi. Planen bør sikre reformer af den offentlige sektor og ikke mindst et højt ambitionsniveau om at øge konkurrenceudsættelsen af offentlige opgaver. Konkurrence er, også for offentlige opgaver, den bedste garanti for bedre og billigere løsninger.

Kun en ud af fire offentlige opgaver er i dag udsat for konkurrence. Samlet er der konkurrenceegnede offentlige opgaver for 291 mia. kr., der ikke er konkurrenceudsat. Produktivitetskommissionen har tidligere anbefalet at øge konkurrenceudsættelsen af offentlige opgaver. En samlet plan med konkrete måltal vil være en vigtig løftestang for øget konkurrenceudsættelse.

Dansk Erhverv forslår, at der sættes et konkret politisk mål om at øge konkurrenceudsættelsen i stat, regioner og kommuner med i alt 60 mia. kr. frem mod 2025.

Baseret på de hidtidige erfaringer med konkurrenceudsættelse vil det medføre økonomiske gevinster i omegnen af 8 mia. kr. De konkrete gevinster vil dog afhænge meget af, hvilke funktioner, der konkurrenceudsættes. Selv i et konservativt scenarie, hvor udgangspunktet er erfaringerne fra områder, hvor de økonomiske gevinster har vist sig at være i den lave ende, anslås det, at det dette vil frigøre ca. 3 mia. kr.

Politisk mål skal sikre, at offentlig konkurrence øges med 60 mia. kr. frem mod 2025

Figur 1

Konkurrenceudsættelse – og Dansk Erhvervs forslag for måltal i 2025

	Konkurrenceudsættelse i dag (mia. kr.) *	Måltal for stigning i 2025 (mia. kr.)	Konkurrenceudsættelsesgrad i 2025 (%)	5% Gevinst**	14% Gevinst***
Staten	21	10	41,8%	0,5	1,4
Regionerne	18,5	15	36,8%	0,8	2,1
Kommunerne	60	35	41,9%	1,8	4,9
I alt	99,5	60	40,7%	3,0	8,4

Kilde: Dansk Erhverv pba. KL's IKU-Værktøj samt Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens "Status for offentlig konkurrence 2015"

* Tal for stat og regioner er baseret på 2014-tal. Tal for kommuner på 2015-tal.

** Følger af de erfaringsbaserede økonomiske gevinster på områder, hvor de har vist sig at være lave¹.

***Estimatet baseret på tværgående analyse af cases fra Rådet for Offentlig-Privat Samarbejdes studier.

Gevinsterne ved konkurrenceudsættelse

Konkurrenceudsættelse af offentlige opgaver er erfaringsmæssigt forbundet med mere effektiv, mere innovativ og bedre opgaveløsning.

Analyser viser, at der er økonomiske gevinster ved konkurrenceudsættelse, men vurderingerne af gevinsternes størrelse er varierende. En tværgående analyse af effektstudier fra Rådet for Offentlig-Privat Samarbejde (ROPS), som Dansk Erhverv har lavet, viser, at der er økonomiske gevinster på 14 pct., når offentlige opgaver bliver udsat for konkurrence. Tillige er der i knap halvdelen af casene også opnået kvalitetsforbedringer.ⁱⁱ På en række kommunale områder har gevinsterne erfaringsmæssigt vist sig at være mindre, typisk mellem 5 pct. og 10 pct. Erfaringsmæssigt har man hentet større gevinster ved at konkurrenceudsætte opgaver inden for byudvikling, boligområdet og miljøområdet, mens gevinsterne har været mindre – men stadig positive og betydelige – på socialområdet og beskæftigelsesområdet.ⁱⁱⁱ

Produktivitetskommissionen har endvidere i sin rapport om offentlig-privat samarbejde fastslået, at konkurrence om offentlige opgaver både øger effektiviteten, og fremmer innovation og kvalitet.^{iv} Der er også andre indirekte positive effekter af konkurrenceudsættelsen af offentlige opgaver. Kontrolbud, det offentliges ”eget bud” på opgaven, skaber eksempelvis et sammenligningsgrundlag for pris og kvalitet på det offentliges egen drift. Konkurrenceudsættelse og konkurrence med private leverandører giver således det offentlige mere viden om egne priser, og hvor der kan optimeres. Det er der flere eksempler på fx på ældreområdet.

Baseret på hidtidige erfaringer er det tydeligt, at effekterne ved at konkurrenceudsætte offentlige opgaver samlet set er positive, men forbundet med stor variation mellem områder. Den økonomiske gevinst ved at øge konkurrenceudsættelsen vil afhænge af, hvorledes et overordnet måltal udmøntes. På baggrund af erfaringer vurderer Dansk Erhverv, at det vil frigøre mellem 5 pct. (konservativt scenarie) og 14 pct. (jf. ROPS’ data) såfremt det offentlige øger konkurrenceudsættelsesgraden.

Figur 2

Økonomiske gevinster ved konkurrenceudsættelse

	Økonomisk gevinst
Baseret på Rådet for offentlig-privat samarbejde (ROPS)	14 pct.
Konservativt estimat	5 pct.

Kilde: Dansk Erhverv Perspektiv nr. 7, 2015, ”Positive effekter ved konkurrenceudsættelse af offentlige opgaver”

Realistisk at øge konkurrenceudsættelsen markant

Dansk Erhvervs forslag om at konkurrenceudsætte for yderligere 60 mia. kr. offentlige

Yderligere gevinster at hente ved øget konkurrenceudsættelse

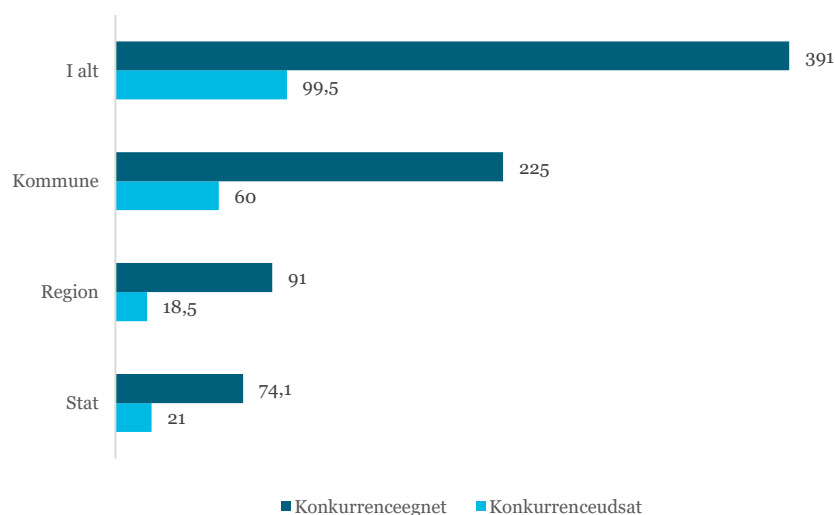
opgaver frem mod 2025 vil betyde, at godt 40 pct. af konkurrenceegnede opgaver vil være konkurrenceudsatte i 2025. Et ambitiøst, men realistisk mål. Det er muligt at anvise et stort antal offentlige opgaver, der kan konkurrenceudsættes. Der vil være tale om en videreførelse af de positive erfaringer med at lade private aktører varetage flere opgaver. Følger de økonomiske gevinster tidligere erfaringer fra konkurrenceudsættelse af offentlige opgaver, vil det medføre økonomiske gevinster i milliardklassen.

Konkurrenceudsættelses-
grad på 40 pct. i 2025

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har opgjort, at der i 2014 var konkurrenceegnede opgaver for 291 mia. kr., som ikke er konkurrenceudsat. Det betyder, at kun lidt mere end en ud af fire konkurrenceegnede opgaver bliver konkurrenceudsat, jf. figur 3.

Figur 3

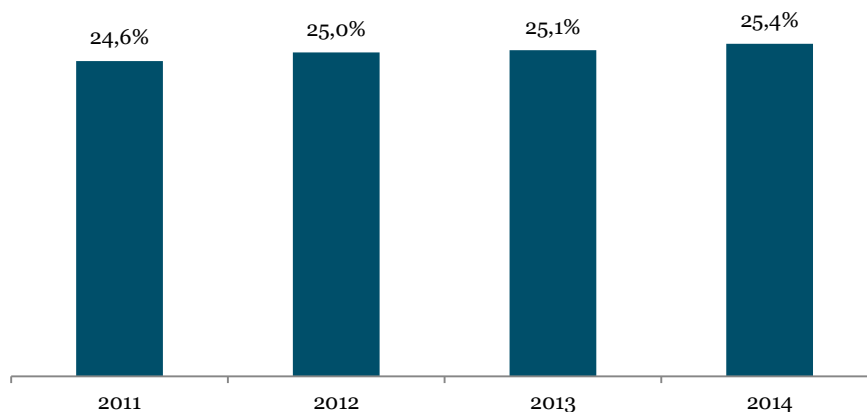
Konkurrenceudsættelse og konkurrenceegnede opgaver i den offentlige sektor, mia. kr. 2014

Kilde: Dansk Erhverv pba. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens "Status for offentlig konkurrence 2015"

Erfaringsmæssigt kræver det tid og opmærksomhed fra embedsmænd og politikere at gennemføre udbud. Det kan måske være en del af forklaring på, at udviklingen til trods for gevinstpotentialer lader til at være gået i stå. Vi har endnu ikke de samlede tal for 2015, men med en vækst på blot 0,1 pct. fra 2014 til 2015 lader udviklingen i kommunerne til at være mere eller mindre stagneret.

Figur 4

Udviklingen i IKU på landsplan (kommuner, regioner og stat)

Kilde: Dansk Erhverv pba. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens "Status for offentlig konkurrence 2015"

Dansk Erhverv foreslår, at der indføres bindende måltal for konkurrenceudsættelse for staten, regionerne og kommunerne. Det kan regeringen eksempelvis gøre i den kommende 2025-plan. Dansk Erhverv ser bindende politiske målsætninger som det stærkeste middel til at skabe fornyet fremdrift, og foreslår et konkret mål om at konkurrenceudsætte for yderligere 60 mia. kr. offentlige opgaver i 2025 i forhold til i dag. Det vil indebære en stigning fra ca. 100 mia. kr. i dag til ca. 160 mia. kr. i 2025.

Bindende måltal skal sikre øget konkurrenceudsættelse

I det følgende skitserer vi, hvordan de bindende målsætninger kan udmøntes, og hvilke økonomiske gevinster de vil foranledige.

Store potentialer for øget samarbejde med kommunerne

Kommunerne skaber konkurrence om opgaver for knap 60 mia. kr. ud af udbudseggede opgaver for i alt næsten 227 mia. kr. Det svarer til en konkurrenceudsættelsesgrad på 26,5 pct. i 2015 på det kommunale område.

Der er et stort uudnyttet potentiale. Dansk Erhverv foreslår, at landets kommuner under ét bliver forpligtet på et bindende politisk mål om at konkurrenceudsætte opgaver for yderligere 35 mia. kr. frem til 2025. Såfremt politiske aftaler ikke bliver indfriet, skal der vedtages lovgivning, der forpligter kommuner og institutioner til konkrete måltal for konkurrenceudsættelse.

Øget konkurrenceudsættelse i kommuner for 35 mia. kr. frem til 2025

For at realisere gevinsterne foreslår Dansk Erhverv, at der bliver sat differentierede delmål for de kommunale hovedområder i samspil med kommunerne, men på en sådan måde, at det overordnede måltal for yderligere konkurrenceudsættelse i kommunerne

Differentieret måltal for de kommunale hovedområder

opnås.

Figur 5 skitserer, hvorledes et sådant overordnet mål kunne fordeles med delmål for hver hovedkonti, og hvilke gevinstpotentialer det forventeligt ville medføre. Forslaget illustrerer, at selvom konkurrenceudsættelsen øges markant på tekniske områder (fx brandberedskab, vejvedligehold og kørsel), så er det helt store potentiale på velfærdsområdet. Det vil sige opgaver som ældrepleje og socialområdet. På det kommunale område er der samlet udsigt til økonomiske gevinster i omegnen af 1,8 – 4,9 mia. kr.

Figur 5

Konkurrenceudsættelse i kommunerne og økonomiske gevinster

Hovedkonti	Konkurrenceudsat i dag (mia. kr.)	Konkurrenceudsat i 2025 (mia. kr.)	Måltal for stigning i 2025 (mia. kr.)	Konkurrenceudsættelsesgrad i 2025 (%)	5% Gevinst	14% Gevinst
Byudvikling, bolig- og miljøforanstaltninger	3,3	8,3	5	97,0%	0,3	0,7
Trafik og infrastruktur	6,5	11,0	4,5	96,5%	0,2	0,6
Undervisning og kultur	8,4	10,4	2	31,4%	0,1	0,3
Sundhedsområdet	1,1	3,1	2	42,5%	0,1	0,3
Sociale opgaver og beskæftigelse	32,5	49,0	16,5	37,5%	0,8	2,3
Fællesudgifter og administration mv.	7,9	12,9	5	36,6%	0,3	0,7
Samlet	60	95	35	41,9%	1,8	4,9

Kilde: Dansk Erhverv pba. tal fra KLs IKU-Værktøj

Øget konkurrenceudsættelse i regionerne for 15 mia. kr.

Regionerne konkurrenceudsætter i dag for 18,5 mia. kr. ud af i alt 91 mia. kr. konkurrenceegnede opgaver. Det svarer til en konkurrenceudsættelsesgrad på 20,3 pct.^v

Dansk Erhverv forslår, at der sættes et mål om at øge konkurrenceudsættelsen i regionerne med i alt 15 mia. kr. frem til 2025. Effektiviseringsgevinsten ved en øget konkurrenceudsættelse på 15 mia., som Dansk Erhverv lægger op til, vurderes at ville frigøre offentlige midler for mellem 0,75 til 2,1 mia. kr. på det regionale område jf. figur 6.

Regioner skal konkurrenceudsætte for yderligere 15 mia. kr.

Figur 6

Økonomiske gevinster ved 15 mia. kr. mere konkurrenceudsættelse i regionerne

	Mia. kr.
14% Gevinst (ROPS gennemsnit)	2,1
5% Gevinst (konservativt estimat)	0,75

Kilde: Dansk Erhverv pba. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens "Status for offentlig konkurrence 2015"

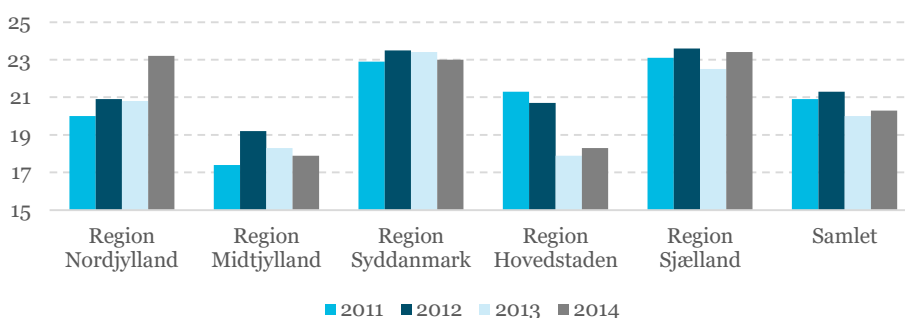
Den helt store mulighed for at øge konkurrenceudsættelsen i regionerne ligger på sundhedsområdet, og mere præcist sygehusydelse, da tyngden af regionernes opgaver ligger på dette felt. Danske Regioner har tidligere vurderet, at 35 pct. af sygehusydelse nemt kan konkurrenceudsættes, da der er tale om standardiserede opgaver. I dag har de private aktører en markedsandel på blot ca. 1 pct.^{vi}

35 pct. af sygehusydelse kan varetages af private hospitaler og klinikker

Der er betragtelig forskel på, i hvor stort omfang de fem regioner gør brug af konkurrenceudsættelse, jf. figur 7. Men samlet set er den regionale konkurrenceudsættelsesgrad (RIKU) faldet med 3,2 procentpoint over de senere år^{vii}.

Figur 7

Indikator for regionernes konkurrenceudsættelse, pct.

Kilde: Social- og Indenrigsministeriet^{viii}

På sundhedsområdet har økonomiske gevinster i forbindelse med konkrete udbud typisk vist sig at være høje, som fx konkluderet i en baggrundsrapport fra bl.a. Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse fra 2013^{ix}. Det taler for, at gevinsterne sandsynligvis vil være i den høje ende i forhold til estimaterne i denne analyse, eller måske endda endnu højere. CEPOS har eksempelvis vist, at privathospitaler på nogle områder leverer ydelser til 43 af den såkaldte DRG-takst, som offentlige sygehuse får per operation^x, og mere generelt gives væsentligt lavere takster til private sygehuse end offentlige^{xi}.

Øget konkurrenceudsættelse og offentlig-privat samarbejde på sundhedsområdet kan

antage flere former og vil kræve en flerstrengt indsats med fokus på mange funktioner og opgaver. Der kan overordnet set skelnes mellem det at lade private overtage bestemte opgaver og behandlinger, som så løses på et privathospital, en privatklinik, hos en privat behandler, og at offentlige funktioner overgår til privat regi, fx at sygehusafdelinger eller hele sygehuse privatiseres. Mulighederne er skitseret i figur 8.

Figur 8

Fire modeller for øget offentlig-privat samarbejde på det regionale område

Fælles udbud af et fast antal behandlinger med volumengaranti	Der kan med fordel tages udgangspunkt i de behandlingsområder, hvor der i dag er størst privat kapacitet. Det drejer sig især om følgende specialer: Ortopædkirurgi, plastikkirurgi, urologi, mave-tarm kirurgi, skopier og simpel og tværfaglig smertebehandling.
Udbud af samlede patientforløb	Det vil sige patientforløb, som dækker over både kommunale og regionale opgaver i forbindelse med en given behandling. Dette kunne være for den ældre medicinske patient eller psykiatriske patienter. Målet er at udbyde et patientforløb, hvor man både har behandling, koordinering og rehabilitering i samme udbud. Dette vil kræve, at kommunerne og regionerne går sammen om fælles udbud.
Udbud af drift af hele afdelinger på hospitaler	Ved at udbyde drift af en hel afdeling, vil man lade en privat aktør varetage bestemte operationer og undersøgelser, som kan planlægges uafhængigt af resten af sygehusets drift.
Udbud af fuldt sygehus	I Stockholm har man ladet den private kæde Capio drive Sct. Görans Sjukhus med akutfunktion siden 1994. Efter privathospitalet overtog driften, øgedes effektiviteten med 30 pct., og hospitalet kunne behandle 100.000 flere patienter årligt for de samme offentlige ressourcer. Dansk Erhverv foreslår, at man ser på muligheden for udbyde mindre lokale sygehuse med få specialer og ikke akutte funktioner. For uddybning se Taylor & Blair (2002): Public Hospital – Options for Reform through Public-Private Partnerships. World Bank Group, note number 241

Kilde: Dansk Erhverv

Staten bør konkurrenceudsætte for 10 mia. kr. mere i 2025

Staten konkurrenceudsatte i 2014 opgaver for godt 21 mia. kr. ud af udbudsegnede opgaver for i alt 74,1 mia. kr.^{xii}. Det svarer til, at 28,8 pct. af statens konkurrenceegnede opgaver er konkurrenceudsat.

Dansk Erhverv foreslår, at staten konkret sætter et mål om at øge konkurrenceudsættelsen med i alt 10 mia. kr. frem til 2025. Det vil bringe den statslige konkurrenceudsættelse op på ca. 52 pct. i 2025, svarende til at godt hver anden udbudsegnede krone er konkur-

Øget konkurrenceudsættelse i staten for 10 mia. kr. frem til 2025

renceudsat. Hvis der, som Dansk Erhverv foreslår, foretages yderligere konkurrenceudsættelse af offentlige opgaver for 10 mia. kr., vurderes det at kunne frigive mellem 0,5 og 1,4 mia. kr. i staten, jf. figur 9.

Figur 9

Økonomiske gevinster ved 10 mia. kr. mere konkurrenceudsættelse i staten

	Mia. kr.
14% Gevinst (ROPS gennemsnit)	1,4
5% Gevinst (konservativt estimat)	0,5

Kilde: Dansk Erhverv pba. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens "Status for offentlig konkurrence 2015"

Staten samarbejder allerede med private virksomheder om en række ting som for eksempel it-ydelser, konsulentytelser, facility management såvel som vedligehold af veje og bygninger. Der findes også en lang række områder, hvor staten kun i mindre grad inddrager private i opgaveløsningen, eksempelvis jernbanedriften og en række mindre opgaveområder såsom fartkontroller og specialkørsler. Endelig er der en lang række opgaver, hvor staten ikke inddrager private, men kunne gøre det, fx fængselsdrift som det kendes fra udlandet. Det er opsummeret i figur 10.

Jernbanedrift er et af de områder, hvor der er en oplagt mulighed for at øge konkurrenceudsættelsen gennem udbud af bl.a. S-togsnettet. Produktivitetskommissionen har anbefalet, at flere regional- og intercity-jernbanelinjer sendes i udbud^{xiii}. Erfaringer fra Danmark og udlandet tilsiger, at det vil skabe økonomiske gevinster samt sikre nyt togmateriel på skinnerne.

En række administrative opgaver, som i dag løses af politiet, kan også konkurrenceudsættes, hvilket bl.a. vil frigøre ressourcer hos fagpersonale til myndighedsopgaver. I aftalen om "Politiets og anklagemyndighedens økonomi i 2016-2019" er der lagt op til, at der iværksættes initiativer, som sikrer, at andre aktører og medarbejdergrupper i højere grad varetager administrative opgaver for at frigøre politiårsværk til egentlige politiopgaver. Sådanne muligheder kan systematisk afdækkes og konkurrenceudsættes. I aftalen fremhæves opgaver som for eksempel telefonbetjening, politiets servicecentre, alarmcentraler, paskontrol, ATK-kontrol og køreprøver. På andre fagområder kan der være lignende potentialer for at effektivisere og frigøre tid fra fagpersonalet.

Udlisitering af administrative opgaver vil frigøre politifaglige ressourcer

Fængsler er også et oplagt område for staten at øge konkurrenceudsættelsen. Rådet for Offentlig-Privat Samarbejde har i en rapport afdækket mulighederne for konkurrenceudsættelse af fængselsområdet. Driften af de 13 fængsler beløber sig til 1,25 mia. kr. årligt. Heraf vurderer Rambøll, at de udbudsegnede driftsopgaver udgør 1,0 mia. kr.^{xiv} Der er altså givetvis et betydeligt potentiale for at konkurrenceudsætte og derved indhøste effektiviseringsgevinster på fængselsområdet.

Økonomisk gevinst ved konkurrenceudsættelse af fængselsdrift

Figur 10

Statslige opgaver, som er eller kan konkurrenceudsættes

I stort omfang allerede udføres af private	<ul style="list-style-type: none"> • Facility management opgaver som rengøring og kantine • Bygningsvedligehold • It-drift • Vejvedligehold
I mindre omfang udføres af private i dag	<ul style="list-style-type: none"> • Jernbanedrift • Visse specialkørsler • Bevogtningsopgaver ved særlige events og begivenheder. • Udslusningsprogrammer for indsatte i fængsler
Udføres ikke af private, men kunne gøre det	<ul style="list-style-type: none"> • Drift af fængsler • Drift af politiets servicecentre • Drift af alarmcentraler • Paskontrol • ATK-kontrol (fartkontrol) • Køreprøver • Fangetransport

Kilde: Dansk Erhverv

Der er givetvis mange andre statslige områder end de nævnte, hvor der kan konkurrenceudsættes opgaver. Dansk Erhverv foreslår, at samtlige ministerier systematisk gennemgår mulighederne for øget konkurrenceudsættelse inden for de tre kategorier, og lægger en klar plan for at øge konkurrenceudsættelsen.

▼ OM DENNE UDGAVE

"Den offentlige konkurrence skal styrkes med 60 mia. kr. i 2025" er 18. nummer af Dansk Erhvervs Perspektiv i 2016. Redaktionen er afsluttet den 11. august. 2016.

▼ OM DANSK ERHVERVS PERSPEKTIV

Dansk Erhvervs Perspektiv udkommer ca. 25 gange årligt og henvender sig til beslutningstagere og meningsdannere på alle niveauer. Ambitionen er at udgøre et kvalificeret og anvendeligt beslutningsgrundlag i forhold til væsentlige, aktuelle udfordringer på alle områder, som har betydning for dansk erhvervsliv og den samfundsøkonomiske udvikling. Det er tilladt at citere fra Dansk Erhvervs Perspektiv med tydelig henvisning til Dansk Erhverv.

▼ ISSN-NR.: 1904-7894

Dansk Erhvervs Perspektiv indgår i det nationale center for registrering af danske periodika, ISSN Danmark, med titlen "Dansk Erhvervs perspektiv: Analyse, økonomi og baggrund (online)"

▼ KVALITETSSIKRING

Troværdigheden af tal og analyser fra Dansk Erhverv er afgørende. Dansk Erhverv gennemfører egne spørgeskemaundersøgelser i overensstemmelse med de internationalt anerkendte guidelines i ICC/ESOMAR, og alle analyser og beregninger gennemgår en kvalitetssikring.

Denne analyse er offentlig tilgængelig via Dansk Erhvervs hjemmeside. Skulle der beklageligvis og trods grundig kvalitetssikring forefindes fejl i analysen, vil disse blive rettet hurtigst muligt og den rettede version lagt på nettet.

▼ KONTAKT

Henvendelser angående beregningerne kan ske til Malthe Munkøe på mmm@danskerhverv.dk eller tlf. 3374 6510. Henvendelser angående analysens konklusioner, offentlig-privat samarbejde og de foreslåede måltal kan ske til markedschef Jakob Scharff på jsc@danskerhverv.dk eller tlf. 3374 6404.

▼ REDAKTION

Underdirektør Geert Laier Christensen (ansv.), cand. scient. pol.; cheføkonom Steen Bocian, cand. polit.; skattepolitisk chef Jacob Ravn, cand. jur.; chefkonsulent Malthe Mikkel Munkøe, cand. scient. pol., MA; politisk konsulent Morten Jarlbæk Pedersen, cand. scient. pol, ph.d.-stip.; økonom Jens Uhrskov Hjarsbech, cand. polit.; direktionssekretær Lotte Holmstrup

ⁱ Dansk Erhvervs Perspektiv nr. 7, 2015, "Positive effekter ved konkurrenceudsættelse af offentlige opgaver"

ⁱⁱ Dansk Erhvervs Perspektiv nr. 7, 2015, "Positive effekter ved konkurrenceudsættelse af offentlige opgaver"

ⁱⁱⁱ Dansk Erhvervs Perspektiv nr. 16, 2014, "Best practice kan give op til 9 mia. kr. økonomisk gevinst"

^{iv} Produktivitetskommissionen, 2014, "Faktaark: Produktivitetskommissionens rapport om Offentlig-privat samarbejde"

^v 2014-tal, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen

^{vi} Dansk Erhvervs Perspektiv nr. 14, 2015, "Milliardpotentiale for regionerne ved øget konkurrenceudsættelse"

^{vii} Dansk Erhvervs Perspektiv nr. 14, 2015, "Milliardpotentiale for regionerne ved øget konkurrenceudsættelse"

^{viii} Social- og Indenrigsministeriet, 2015: "Regionale indikatorer for konkurrenceudsættelse 2011-2014"

^{ix} Danske Regioner, KL, Økonomi- og Indenrigsministeriet, Finansministeriet og Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse, 2013: "Afregning med private sygehuse - baggrundsrapport"

^x CEPOS, 2014: "Notat: Privathospitalernes udbudstakst 43 pct. af DRG-taksten"

^{xi} Danske Regioner, KL, Økonomi- og Indenrigsministeriet, Finansministeriet og Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse, 2013: "Afregning med private sygehuse - baggrundsrapport" http://www.sum.dk/Aktuelt/Nyheder/Tal_og_analyser/2013/Maj/~/_media/Filer%20-%20dokumenter/Afrapportering-fra-Udvalget-for-bedre-incidenter/Baggrundsrapport%20Afregning%20med%20private%20sygehuse.ashx

^{xii} Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, 2015: "Status for offentlig konkurrence 2015"

^{xiii} Produktivitetskommissionen, 2013, "Analyserapport 2: Konkurrence, internationalisering og regulering"

^{xiv} Rådet for Offentlig-Privat Samarbejde, 2013, "Muligheder og potentialer for at skabe konkurrence om fængselsdrift"